

Klimatorium

Danmarks internationale klimacenter

KLIMA STAFETTEN

KLIMARUTEN 2021

REGION NORDJYLLAND

midt
regionmidtjylland

Region Syddanmark

REGION
SJÆLLAND

Region
Hovedstaden

Regionerne står sammen om klimahandling NU!

HVAD ER KLIMASTAFETTEN?

- Samskabelse skal i fokus!

Vi ved alle, at der er brug for klimahandling og at det skal være NU! Der er brug for at vi står sammen, taler sammen og agerer sammen! Og det er netop hvad vi gør med Klimastafetten!

Klimastafetten sørger for at vi snakker sammen på tværs af regioner, når der formidles og debateres klima. Vi arbejder på at nedbryde siloer og sætte skub i samarbejde og samskabelse.

Klimastafetten bor hos Klimatorium i Lemvig og tager hvert år på tur rundt i de danske regioner for at formidle og viderebringe de vigtigste klimabudskaber. Disse budskaber samles i denne Klimastafet som en samlet opfordringer til politisk handling.

Behovet for klimahandling er lige nu og det er af stor vigtighed at erfaringer og hensigter dokumenteres og medinddrages i fremtidens indsats. På den måde sikrer vi fremdrift og handling.

Klimastafetten blev introduceret første gang i 2020, men pga. COVID-19 bliver stafetten 2021 det første år, hvor den får mulighed for at komme rundt i hele landet.

Klimaet kender ingen grænser derfor skal der dialog på tværs af kommuner og regioner.

Med Klimastafetten ønsker vi at bidrage til åben dialog som medfører at Danmark kan forblive et forgangsland indenfor klimaløsninger.

INDHOLD

Klimaruten	3
Forord	4
Klimahistorie	5
Intro til de 5 klimamøder	6-7
Klimamøde 1 - Det Nationale Klimatopmøde	8-11
Klimamøde 2 - Klimafolkemødet	12-15
Hvad siger de? - En grafisk illustration	16-17
Klimamøde 3 - Madens Folkemøde	18-21
Klimamøde 4 - Klimatilpasning på tværs	22-25
Klimamøde 5 - Klima Rebild	26-29
Børnenes Klimamøde	30
Det Nationale Klimatopmøde 2022	31

KLIMARUTEN 2021

1 REGION MIDTJYLLAND
Det Nationale Klimatopmøde, Klimatorium
d. 18.-20. august 2021

2 REGION SYDDANMARK
Klimafolkemødet, Middelfart
d. 2.-4. september 2021

3 REGION SJÆLLAND
Madens Folkemøde, Lolland
d. 24.-25. september 2021

4 REGION HOVEDSTADEN
Klimatilpasning på tværs
d. 14. oktober 2021

5 REGION NORDJYLLAND
Klima Rebild
Uge 42, 43 og 44 2021

CHRISTIANSBORG
Klimastafetten overdrages
til ministeriet

Forord

Klimastafetten sikrer at klimadialogen føres videre og opfordrer til mere handling og mindre snak.

Årligt modtager hver region i Danmark klimastafetten og sammen er vi dermed med til at sikre at klimadebatten får fremdrift. Hver modtager af klimastafetten forpligter sig til at opsamle anbefalinger fra deres respektive klimaevent og give dem videre til næste stafetmodtager. Klimastafetten afsluttes hvert år ved, at alle anbefalinger samles i dette hæfte, som afleveres til Christiansborg og dermed lægger op til politisk handling.

Ud over at skabe fremdrift på klimadagsordenen og udgøre et fundament for innovative klimaløsninger, så er Klimastafetten også med til at skrive klimahistorie, da vi om 10, 20 eller 50 år vil kunne gå tilbage og se de forskellige udfordringer vi stod overfor og lære af de handlinger – eller mangel på samme, der blev foretaget.

Corona-krisen tilsvarende kan blive et afsæt for læring i forhold til håndtering af den mere omfattende klimakrise." (Klima- og Omstillingsrådet, 2020). Coronakrisen viste verden, at vi ved hjælp af samarbejde og dialog kan agere hurtigt og konsekvent og opnå store resultater i fællesskab. Under pandemien har der været både økonomi og folkelig opbakning til store samfundsmæssige ændringer.

Visionen for Det Nationale Klimatopmøde 2021, som afholdes i Klimatorium, er at nytænke klimaindsatsen i lyset af, hvad pandemien har lært os om fællesskab, lederskab og global handling.

Hvordan kan vi bruge erfaringerne fra pandemien positivt i vores næste globale krise: Klimakrisen?

Hvordan får klimaet samme politiske og økonomiske superkræfter som bekæmpelsen af COVID-19?

Hvordan gør vi klimakrisen lige så konkret og relevant for borgerne som Corona krisen er? Både i forhold til konsekvenser og mulig handling.

Klimatorium er med sit årlige Nationale Klimatopmøde ejer og tovholder på Klimastafetten og står for at samle op på anbefalinger og konklusioner fra de forskellige klimaevents i årets løb. Alle anbefalinger distribueres og gøres tilgængelige for offentligheden og opfordres til at blive delt af alle involverede partnere.

God fornøjelse,

Hilsen

Lars Holmegaard, direktør Klimatorium

Jørgen Nørby, bestyrelsesformand Klimatorium

Klimahistorie

Klimastafetten bidrager til at skrive klimahistorie da den vil fungere som et kildemateriale, der skildrer, hvordan vi tænker og arbejder med klimaforandringerne og -løsninger.

Det er vigtig viden. For klimahistorien er i konstant forandring og kun ved at dokumentere den, kan vi lære af den og udvide vores horisont.

På den måde kan vi blive ved med at forny klimadebatten og derigennem i fællesskab finde de helt rigtige løsninger.

Kan coronakrisen vise os, hvordan vi løser klimakrisen?

"At kriser og katastrofer udgør mulighedsrum for samfundsmæssig læring og nytænkning er et historisk set velkendt fænomen. Det udspillede sig blandt andet efter anden verdenskrig, efter oliekriserne i 1970'erne, Tjernobyl-ulykken i 1986, Katrina-oversvømmelseskatastrofen i New Orleans i 2005, og efter Fukushima Daiichi atom- og tsunamikatastrofen i Japan i 2011. Der er grund til at arbejde for, at Corona-krisen tilsvarende kan blive et afsæt for læring i forhold til håndtering af den mere omfattende klimakrise." (Klima- og Omstillingsrådet, 2020)

Corona-krisen viste verden, at vi ved hjælp af samarbejde og dialog kan agere hurtigt og konsekvent og opnå store resultater i fællesskab. Under pandemien har der været både økonomi og folkelig opbakning til store samfundsmæssige ændringer.

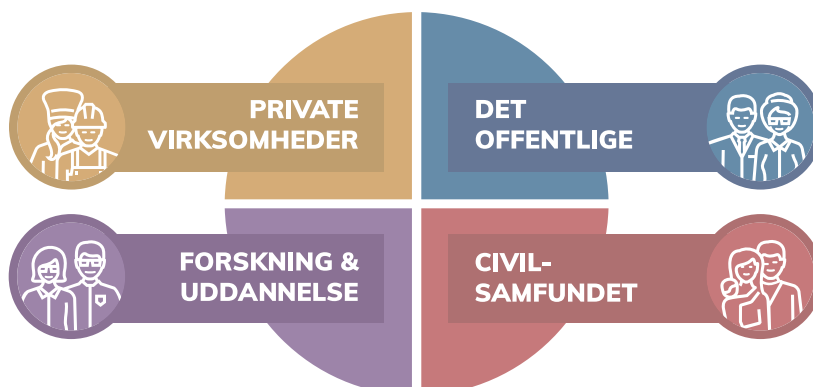
Visionen for Det Nationale Klimatopmøde 2021 er at nytænke klimaindsatsen i lyset af, hvad pandemien har lært os om fællesskab, lederskab og global handling.

HVAD ER KLIMATORIUM?

Klimatorium's mission er, gennem samarbejde mellem private og offentlige virksomheder, viden institutioner og civilsamfundet, at udvikle nye løsninger på aktuelle og fremtidige udfordringer indenfor områderne: Kystnære Klimaudfordringer, Grøn Energi, Cirkulær Økonomi, Vand og Miljø. Løsninger som kan anvendes og formidles lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.

Klimatorium arbejder dedikeret på at øge synligheden og forståelsen for de mange spændende klimaprojekter der er igangsat. Dette gøres blandt andet gennem udstillingen "Klima uden grænser" som kan ses hos Klimatorium.

Klimatorium - Danmark's internationale klimacenter, er tovholder på Klimastafetten. Klimatorium er beliggende på Danmark's smukke vestkyst og agerer som et samlingssted for aktører der ønsker at arbejde sammen mod klimaløsninger ud fra Quadruple Helix modellen. Særligt har Klimatorium fokus på formidling som tages ned på et niveau så hr. og fru Danmark også kan være med.

Anbefalinger på tværs - klimaruten 2021

1

DET NATIONALE KLIMATOPMØDE side 8-11

Klimatorium - Danmarks internationale klimacenter, afholder hvert år klimadage som indeholder Det nationale klimatopmøde med en dag med fagligt aspekt og en dag med politisk fokus. Klimamødet omfatter også Børnenes klimamøde, som er en dag i børnehøjde hvor klimadebatten udfordres. 3 dage i august med fingeren på pulsen og innovative løsninger, hvor debat, vidensdeling og formidling er i højsæde. I 2021 fulgte ca. 6.000 mennesker debatterne.

Klimatorium forbinder interessenter indenfor kystnære klimaudfordringer, grøn energi, cirkulær økonomi, vand og miljø og formidler udfordringer og løsninger. Der afholdes en lang række forskellige arrangementer i Klimatorium året rundt og derudover huser Klimatorium udstillingen "Klima Uden Grænser", hvor det er muligt at komme helt tæt på klimaløsningerne som gøres forståelige for alle - selv børn.

Klimatorium afholdte i 2021 eventdagene sammen med Lemvig Kommune, DNNK, Region Midtjylland, DK2020, C2CCC, Skive Kommune og Fælleskommunalt Klimasekretariat i Midtjylland

Klimatorium
Stafet-tovholder

1

5

2

4

3

2 KLIMAFOLKEMØDET side 12-15

Klimafolkemødet 2021 fandt sted på KulturØpladsen i Middelfart i starten af september, og det skønnes, at mellem 8.000-10.000 mennesker deltog i arrangementerne.

Det er det hidtil største deltagerantal, ligesom antallet af arrangører og boder slog rekord. Over 80 arrangører var med til at bidrage med indhold til årets program i form af debatter, udstillinger, workshops, filmfremvisninger, kulturarrangementer, foredrag, koncerter og en enkelt (genbrugs) catwalk, mens over 70 boder stod side om side på Havnegade for at vise deres grønne budskab og arbejde frem for publikum.

I forbindelse med Klimafolkemødet blev der desuden afholdt Ungdommens Nationale Klimafolkemøde på Middelfart Gymnasium og HF. Her arrangerede gymnasiet sammen med Alssund Gymnasiet i Sønderborg, IBC-HHX Fredericia og Aurehøj Gymnasium i Gentofte et stærkt program, som blev livestreamet til alle ungdomsuddannelser i Danmark.

Det særlige i 2021 var den folkelige deltagelse. Folk kom fra nær og fjern og 2021 Klimafolkemødet var det hidtidig meste folkelige arrangement og vidner om en øgende klimabevægelse blandt danskerne.

3 MADENS FOLKEMØDE side 18-21

Madens Folkemøde sætter scenen for samtalen om vores madkultur og fødevarer-systemer.

Madens Folkemøde er et folkeligt og fagligt folkemøde om det, der ligger på vores tallerkner og måden, vi producerer det på. Over to dage samler vi hele maddanmark for at dele viden, holdninger og madglæde.

Gennem en bred vifte af debatter, workshops, skueekskener, smagninger og samtaler dykker vi ned i madens forunderlige verden og bliver klogere på vores mad: hvad den er, hvad den skal være, hvor den kommer fra, og hvordan vi skal spise fremover.

Madens Folkemøde favner hele Fødevarer-danmark og skaber rammerne for samtaler på tværs af fødekæden. Formålet er at skabe nye indsigter og perspektiver både på hinanden og på vores fødevarer-systemer - og engagere os alle sammen i samtalen om, hvor vi skal hen som madland.

4 KLIMATILPASNING PÅ TVÆRS side 22-25

Vi er nødt til at tilpasse os et ændret klima. Vi ved, at skaderne efter klimahændelser koster borgerne og samfundet milliarder af kroner. I de kommende år skal der investeres massivt i klimatilpasnings-løsninger. Men mange projekter strander, fordi der ikke kan opnås enighed om, hvem der skal betale for løsningen, og hvordan den kan finansieres. Vi ved også, at håndtering af de ændrede vandmængder kræver samarbejde på tværs.

På den baggrund har Region Hovedstaden taget initiativ til projekt "Klimatilpasning på tværs". Et projekt, der udvikler samarbejdet på tværs i relation til vandoplande og større, sammenhængende kyst-strækninger. Samtidigt skal projektet anviser veje for betalingsmo-deller og finansieringsmuligheder. Projektet skal også ses som en hjælp til borgerne, fordi vi ved, at den enkelte grundejer tit kommer i klemme og ikke kan løfte opgaven med klimatilpasning alene.

Projektets overordnede formål er at understøtte klimatilpasning i Danmark. Da vand ikke kender grænser, kalder det på samarbejde og koordination. Projektet bygger på, at vi arbejder sammen i forpligtende fællesskaber. I projektet indgår et stærkt felt af stat, regioner, kommuner og andre vigtige parter.

Til klimastafetten 2021 bidrager vi med anbefalinger til hvordan vi i fremtiden imødegår hver af de ovenstående temaer.

5 KLIMA REBILD side 26-29

Klima Rebild er en fælles indsats, hvor frivillige ildsjæle og en lang række institutioner, virksomheder, interesseorganisationer og Rebild Kommune sætter klimaet øverst på dagsordenen. Klima Rebild kampagnen foregår som udgangspunkt i to-tre uger hvert år, hvor vi arrangerer mange forskellige aktiviteter i hele kommunen med udgangspunkt i klima.

Klima Rebild blev afholdt første gang i 2014, og udsprang på baggrund af drøftelser i Det Grønne Råd* og Teknik- og Miljøudvalget i Rebild Kommune. Drøftelserne resulterede i, at medlemmer af Det Grønne Råd samt lokale ildsjæle stillede sig i spidsen for at samle kommunens borgere med flere om den grønne dagsorden. Rebild Kommune har en understøttende funktion for aktørerne i Klima Rebild, men deltager ellers på lige fod med alle andre i Klima Rebild.

*Det Grønne Råd har gennem en årrække været forum for en bred diskussion af klimaforholdene set fra de forskellige repræsentanters ofte vidt forskellige synspunkter. Det Grønne Råds mål har derfor ikke været at skabe enighed om, hvad vi skal gøre for at imødegå klimafor-andringerne, men at igangsætte diskussioner, aktiviteter og handlinger ud fra den hverdag.

Temaer under klimaugerne har bl.a. været mad, landbrug, skovbrug, byggeri og genbrug - alle med klima for øje. Klima Rebild bringer således også gerne modstridende interesser sammen i forsøget på at mødes om en fælles indsats for klimaet. En central del af projektet er også at sætte klima og bæredygtighed på skemaet i daginstitutioner og på skoler og derved klæde næste generation godt på til at træffe klimavenlige valg. Det er kendetegnende, at Klima Rebild er meget bredt funderet. Alle klimatiltag er velkomne, ingen klimatiltag dømmes ude og det vigtigste er, at der er nogen, som tager ejerskab for de klimatiltag, der foreslås.

1

KLIMATORIUMS NATIONALE KLIMATOPMØDE 2021

Klimatoriums Nationale Klimatopmøde 2021 talte ind i, hvordan vi bruger pandemien som løftestang. Fordelt på to spor og kyndigt faciliteret af Krisian Ring-Hansen Holt og Nina Bendixen.

Se programmet **her**

DET
NATIONALE
KLIMATOPMØDE
18.+19. AUGUST
2021

PROGRAM

UDDRAG AF PROGRAM

Hvordan sætter vi fart på den grønne omstilling og hvordan bliver ideer omsat til virkelige løsninger?

Regionsrådsformand Anders Kühnau gav sammen med Lemvig's borgmester Erik Flyvholm startskuddet til et fagligt stærkt Klimatopmøde, hvor der var spot på klimaudfordringer, samskabelse og løsninger. Quadruple Helix som er betegnelsen for samarbejdet mellem Det offentlige, Uddannelses institutioner, Det private erhvervsliv og Civil samfundet, er afgørende for at nå i mål med konkrete løsninger for den grønne omstilling, og de klimaudfordringer som bliver flere og flere. Samskabelse er nøglen for nye tiltag der afhjælper problemer og samtidig vækster landet. Det Nationale Klimatopmøde trækker hvert år hovedpunkterne frem i lyset, og tvinger samfundet til at tage stilling og aktion på de forandringer vi møder.

KEYNOTE KEES KLOMP - BALANCE I REGNSKABET

Hollandske Kees Klomp, professor ved Rotterdam Universitet og stifter af THRIVE Institutet, gav os indsigt i hvordan vi bruger erfaringerne fra Covid pandemien positivt i klimahåndteringen. Kees Klomp gjorde det klart, at vi ikke kan løse klimaændringer uden at ændre det økonomiske system, der forårsager det, og at fremtiden kræver grøn balance i form af cirkulær økonomi.

PANELDEBAT - UDFORDRINGER & UDVIKLINGSMULIGHEDER I KRISER

Hvilken fremtid ser vi ind i? Hvordan navigerer vi igennem klimakrise, Coronakrise, biodiversitetskrise og hvad kan vi bygge videre på med udgangspunkt i vores styrkepositioner for den grønne omstilling i det midtjyske.

V. Jesper Theilgaard, Klimaekspert, Thomas Ravn-Pedersen, direktør og chefredaktør på Verdens Bedste Nyheder, Peter Trillingsgaard, koncernkommunikationsdirektør og Group Vice President hos Grundfos og Jørgen Nørby, formand for Regional Udvikling samt medlem af udvalget for Klima og Bæredygtighed i Region Midt.

PANELDEBAT - KLIMAPOLITISK LEDERSKAB I KOMMUNERNE

Bæredygtig ledelse og politisk ledelse af klimadagsordenen i forlængelse af COVID-19 pandemien, kræver et nyt ledelsesparadigme og diskussion af rollefordelingen mellem kommune, byråd, ledelse, drift, borgere og virksomheder. V. Peter Rathje, adm. direktør for ProjectZero i Sønderborg Kommune, Henrik Müller, klimachef i Aarhus Kommune og formand for Kommunalteknisk Chefforums Klimafaggruppe, Morten Westergaard, klimachef i Middelfart kommune og Lone Belling, bæredygtighedsrådgiver og ledelseskonsulent.

KEY NOTE LAURA STORM - REGENERATIV LEDELSE FREMTIDENS KLIMALEEDERSKAB

Vi har desperat brug for mennesker der tør tænke, skabe og lede på nye måder. Det er nogle radikalt andre spørgsmål vi skal turde stille. Det styrende princip for alle de regenerativt frontløbere skeler til naturen og lader naturen inspirerer deres tanker og handlinger. Principper omhandlende livets principper; Hvordan vi designer vores ting, hvad er det for nogle rum vi bruger og trives i, hvad er det for nogle principper vi skal dyrke for at vi trives, hvad er det for nogle livs dynamikker vi skal forholde os til. V. Laura Storm, international ekspert i ledelse og bæredygtighed og forfatter til roste bog "Regenerative Leadership"

ANBEFALINGER

Hvordan kan klimaet få samme superkræfter som bekæmpelsen af Covid-19 ?

Kan vi gøre klimakrisen lige så relevant og konkret for befolkningen?

KEES KLOMP – KEY NOTE SPEAKER

Purpose economics imperative: **"Without ecology there can be no economy and no society"**. Økonomien er en del af naturen og ikke omvendt. Vores økonomi er iboende i naturen.

Økonomiske modeller skal inkludere flere slags værdiparametre inklusive profit, eksempelvis biodiversitet og social profit. Andre økonomiske modeller har også andet fokus, eksempelvis Purpose economics, Regenerative economics, Environmental economics og Ecological economics.

Det er en krise, der skal løses kollektivt, og Coronakrisen har vist, at det kan lade sig gøre, også når det viser sig at der er behov for adfærd, der går imod individets egne interesser for at støtte op om den kollektive problemløsning.

Thriveability er grundlæggende for den grønne udvikling. Og Cirkulær Økonomi skal være omdrejningspunktet.

Det er nødvendigt at begynde at medregne merværdi i projekt økonomi og cost benefitanalyser, og samtidig skabe ejerskab på tværs.

Vi kan bruge erfaringerne fra pandemien til at kunne forstå at adfærdsændringer, skal skabes gennem socialt fællesskab. Men samtidigt skal vi også bruge virkemidler fra alle hylder og aktører for at skabe adfærdsændringer. Vi lærte også fra Corona-pandemien, at folk kun lavede reelle adfærdsændringer, mens de troede at Corona-pandemien var en undtagelsestilstand og dermed midlertidig. Efterhånden som det gik op for befolkningen, at situationen ikke var midlertidigt, gik flertallet mere og mere tilbage til normalen. Dette skal vi være opmærksomme på ikke at kopiere til klimakrisen, som langt fra er en midlertidig tilstand.

- **Vi skal bruge virkemidler fra alle hylder.** Der er her tale om, at vi skal bruge virkemidler som påvirker individets rationalitet, individet i sociale institutioner og til sidst påvirke individet i sociale fællesskaber. Vi skal forsøg at lave ram-

mesætning for individet, når man optræder i institutioner og sociale fællesskaber. Dette kan skabe adfærdsændringer. Det er især vigtigt her, at vaner ændres i hverdagen.

FREMTIDENS FORBRUG v. Bente Halkier Transport, bnf og minimeret elforbrug!

Forbrugeren er blevet medaktør men en ændring i forbruget kræver ikke blot at forbrugeren ændrer sig, men politisk forandring i ledelse. Det kræver også teknologiske udvikling og samarbejde på tværs af alle aktører. Hverdagen er præget af vaner – forbrugsvaner men det kan lade sig gøre at ændre adfærd og også hurtigt! Især hvis vi får et forstilles fællesskab – sådan et fællesskab blev skabt under Corona-krisen. Vi har brug for hinanden og rammesætning for at skifte nok og hurtigt nok. Alle slags aktører er relevante at anvende.

Nedsættelse af forbrug bliver ofte set som noget negativt eller et tab men det kan være ok at give afkald på noget hvis bare vi får noget i stedet.

**Anerkend at det skal gå hurtigt!
Brug virkemidler fra alle hylder!
Håndter adfærd som virkemiddel!**

Vi skal skabe et fællesskab og handle nu. Politisk information og pressemøder for befolkningen, så vi alle er informeret omkring hvordan det står til med Klimakrisen.

FREMTIDENS KLIMANEUTRALE LANDBRUG v. Tommy Dalgaard og Hans Thysen

Det er ikke en sektor der har et problem – det er alle sektorer – **det hele hænger sammen**. Vi skal huske at verden er dynamisk ►

og paradigmet kan ændre sig hurtigt. Landbruget er multifunktionelle løsninger, ved at kombinere de mange forskellige kompetencer kan Danmark blive et foregangsland. **Der er brug for flere nye teknologiske løsninger for at nå vores 70% målsætning** og så skal der ses på jordfordelingen.

Hvordan ser landbruget ud nu? Men vigtigere; hvordan ser landbruget ud i fremtiden? Der skal produceres flere fødevarer på mindre plads. **Vi skal være klogere i den måde vi benytter vores jord på.**

Funktionaliteten af jorden i Danmark er for ensidig. Jorden skal udnyttes på en mere holistisk måde og det kræver at vi snakker sammen om løsningerne. Løsningerne skal passe ind i en dynamisk verden, hvor det lange tidsperspektiv er vigtigt.

PARADIGMESKIFTE – CORONAEN SOM INNOVATIONSSTARTER v. Eva Sørensen og Maj Green

Vi har inddelt vores samfund på en måde så **vi arbejder i siloer**, så vi ikke behøver bekymre os for hinandens arbejdsområder. Vi laver sektorplaner **men hvad gør vi når dagsordenen ændres?** Holder vi os så til planen?

Problematikker er komplekse og vi kan ikke blot løse klimakrisen med de værktøjer vi plejer at bruge. Meget af det vi planlægger er for uforudsigeligt og ukendt og vi skal erkende at vi skal og kan agere til trods for usikkerhed. **Vi kender ikke det endelige scenarie men vi skal handle alligevel.**

Vi skal skabe budgetter, planer og organisationer der indlejrer 'hovsa løsninger', loops i planlægning etc. Som gør det muligt at agere på akutte udfordringer. Der er brug for fælles ansvar og samskabelse på tværs.

ØVRIGE ANBEFALINGER

- Alle professioner skal samles og lave løsninger i fællesskab, ligesom det blev praktiseret under pandemien. I tillæg skal politikerne sætte mål og krav, så vi når nemmest og hurtigst på rette vej. Det er vigtigt at der stilles krav til de politiske rammebetingelser, hvilket kræver et højere ambitionsniveau. Den gradvise implementering skal også italesættes og kommunikeres. Det er vigtigt med ambitiøse målsætninger, og en klar linje for hvordan tingene gradvist skal implementeres. Det skaber tryghed og udrydder usikkerhed for potentielle investorer, samtidig at der skabes gode betingelser for f.eks. PtX og electrofuels.

Styrk de gode tværkommunale klimatilpasningsprojekter ved at arbejde med:

- Organisering
- Kommunikation til politisk niveau
- Borgerinddragelse
- Inddragelse af interessenter
- Samarbejde på tværs
- Skab ejerskab
- Cirkulær økonomi med fokus på værdiansættelse og dermed synliggørelse af merværdi

- Alle har taget en del af ansvaret for at løse Covid-krisen -borger, staten, kommuner og private virksomheder. Det svære og vigtige er nu, at fastholde modet til at håndtere det vi ikke har fuld kontrol over. Blive ved at være innovative og kreative og ikke falde tilbage til gamle vaner. Det paradigmeskifte skal fastholdes.

- Samskabelse er kodeordet. Vi har i Danmark en forestilling om, at det offentlige samfund kan løse alle udfordringer. Under Corona erkendte vi, at den offentlige sektor IKKE kan løse Corona krisen uden befolkningen. I Danmark har den offentlige sektor, virksomheder, forskere og befolkningen arbejdet sammen om løsningen af krisen. Det er netop Quadruple Helix metoden som kræver samskabelse.

- Biodiversitet skal kunne værdisættes og der skal være en model hvor vi indregner økonomien i økosystemstjenester. Andre sektorer bl.a. sundhedssektoren gør det allerede, og dem kunne vi måske lære noget af.

KLIMAPOLITISK LEDERSKAB I KOMMUNERNE:

- Folkelig opbakning kommer ikke nødvendigvis først. Befolkningen vil gerne have grøn omstilling.
- Kan den samme lederstil, som man så under Corona-pandemien bruges?
- Kriser er svære at forudsige. Det sås under pandemien, og der skal være fuld opmærksomhed på ikke at reagere for sent.
- Tempoet skal skrues op. Udmøntningen af klimaindstatser er problemet lige nu og det går langsomt. Danmark skal have modet.
- Der skal være lettere tilgang til midler. Flere penge til forskning inden for grønne omstilling. Alle former for ingeniøruddannelse skal have uddannelse indenfor klima, således alle tekniske løsninger bliver med klima på programmet.

1

REGENERATIV LEDELSE- LAURA STORM:

Der er behov for at vi lever regenerativt og der er brug for regenerativ ledelse.

En regenerativ tilgang er mere holistisk og en mere radikal tilgang til verden.

Naturen er regenerativ i sig selv. Regenerativ betyder at revitalisere, heale. Selvom mange virksomheder siger de er regenerative, har de alligevel ikke forstået hvad det handler om.

Der er brug for regenerativ ledelse fordi vi nu ser kriserne; plastik, klima, forurening osv. Det er længe forsøgt at løse udfordringerne på politiske topmøder, men der har ikke nødvendigvis været enighed om at samles om en fælles løsning. Klimaforhandlingerne bliver ofte ødelagt af giga egoer, som ødelagde eksempelvis store dele af klimatopmødet i København.

- Det skal blive normen, at klimakrisen er spændende og at det er giveligt at deltage og engagere sig i kampen. **Vi skal vise og kommunikere løsningerne og gøre det meget mere konkret, og serverer de ubehagelige sandheder med begejstring, for at kriserne kan løses.**
- Der er en stor grad af ildsjæle, som kan sætte gang i initiativerne. Vi skal slippe forestillingen om at det er ledere der skal være udførende kraft, og se mere på de enkeltes ressourcer. **Alle kan gøre noget med det man har, og alle kan skabe ringe i vandet.**

FORPLEJNING KLIMATOPMØDET:

Produktion af fødevarer er en af klimasynderne, og på Det nationale klimatopmøde i Klimatorium i 2021 havde fokus på maden stor prioritet.

Fødevarer er en vigtig del af klimadebatten og umulig at komme uden om. Ændringer er en nødvendighed, og diskussionerne om hvilke ændringer der bør realiseres, er mange, men der er enighed om at veganske måltider ligger højt på en skala over klima venligt mad.

- Ved at servere 200 klimavenlige burgere i stedet for almindelige burgere, sparede vi CO₂ svarende til 8.700 km kørsel i benzinbil. Klimafordelene i ændring i fødebaresammensætning er meget synlige, og det kan kommunikeres ud på en meget forståelig og håndgribelig måde.

Se video for klimaburgeren HER

VI SES I 2022

ONSDAG D. 17. AUGUST:

Det Nationale Klimatopmøde
– Faglig Topkonference

TORSdag D. 18. AUGUST:

Det Nationale Klimatopmøde
– Politisk Topkonference

FREDAG D. 19. AUGUST:

Børnenes Klimamøde &
Youth Climate Conference

Se program for 2022 HER

FAKTA:

Kontakt: Sarah Lund
M: salu@klimatorium.dk · T: 2993 9303
For mere information: klimatorium.dk

2

VELKOMMEN TIL KLIMAFOLKEMØDET 2021

Over 80 arrangører var med til at bidrage med indhold til årets program i form af debatter, udstillinger, workshops, filmfremvisninger, kulturarrangementer, foredrag, koncerter og en enkelt (genbrugs) catwalk, mens over 70 boder stod side om side på Havnegade for at vise deres grønne budskab og arbejde frem for publikum.

PROGRAM

UDDRAG AF PROGRAM:

- **Åbning:** Sebastian Mernild, klimaprofessor og prorektor på SDU gav publikum et indblik i hovedkonklusioner og highlights fra den nye rapport fra FN's klimapanel IPCC, som udkom i august 2021. Adfærdsdesigner Henrik Dresbøll gav et indblik i, hvordan vi bedst muligt omsætter kompleks viden til konkret handling. Moderator: Sophie Rytter Skjoldager, Redaktions- og souschef, Verdens Bedste Nyheder
- Årets klimatale ved Anders Morgenthaler
- Energinet som står i spidsen for Verdens første energiøer arrangerede nogle debatter: "Danmark er blevet verdenskendt for at ville bygge verdens to første energiøer. Prisen på dem svarer til svimlende fem gange Storebæltsbroer – får klimaet valuta for pengene?" og "Power to X er blevet det nye buzzword inden for omstillingen til grøn energi. Men hvad går det egentlig ud på? Og hvorfor siger alle, at det er så vigtigt?"

Se programmet her

KLIMA FOLKE MØDET

- Fremtidens bæredygtige landskaber arrangerede under overskriften "Et smukkere, renere og mere produktivt Danmark?". Her debaterede minister for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Rasmus Prehn med Joachim Sperling, direktør, Axcelfuture – Erhvervslivets tænketank, Tommy Dalgaard, professor i jordbrug og bæredygtig ressourceanvendelse, Aarhus Universitet og Søren Møller; Formand for Fremtidens bæredygtige landskaber under kyndig ledelse af Jørgen Steen Nielsen, journalist, Information
- Kan design skabe mode gennem reparation af tøj? En drop-in event, samt workshop, omkring reparationer af tøj arrangeret af Designskolen Kolding.
- DMIs KlimaAtlas indeholder information om hvordan temperatur, nedbør og havniveau kan udvikle sig fremover rundt om i landet. Få svar på hvor meget temperaturen og vandstanden kan stige, og hvor ofte vi kommer til at opleve stormfloder og skybrud.

ANBEFALINGER

"Det er et politisk ansvar at inspirere borgerne. Der skal mere vejledning til. Vi må ikke miste modet. Al handling tæller. Nogle siger 'lad os vente med handling', men nej, vi skal gøre lige meget hvert år fra nu og frem til 2030."

Således lød det fra Connie Hedegaard til et af de første arrangementer på årets Klimafolkemøde i Middelfart. Det femte af slagsen, og det største til dags dato. Ganske vist er Klimafolkemødet i sin fysiske form pakket ned, men ordene og stemningen lever videre blandt deltagerne, som deler et ønske om mere klimahandling nu.

HER ER 4 VIGTIGE OG CENTRALE POINTER – OG EN ANBEFALING TIL DELTAGELSE I NÆSTE KLIMAFOLKEMØDE:

1. Retningen er der – farten er der ikke: opfordringer til staten

Det er ikke kun udsigten i Middelfart, der blæste os bagover – selvom den gjorde sit, da vi stod på havnefronten, hvor Klimafolkemødet har adresse. Vi fik også vind i håret over den handlingskraft, gå-på-mod og alvor, der var hos både mange oplægsholdere og deltagere, som var mødt frem. Der var en stemning af, at det er vigtigt, og vi er på vej – også selvom vi kommer forskellige steder fra. Samtidig var også en generel oplevelse af, at farten ikke er der endnu.

Flere af de kommunale både politiske og administrative oplægsholdere peger (næppe overraskende) på det statslige niveau som afgørende for, at vi kan komme op i højere gear. En borgmester oplever, at staten bremser omstillingen, når kommunerne fx ikke har adgang til selv at sætte el-ladestationer op – eller til at gøre det i samarbejde med private aktører. Opfordringer herfra var klar: Sæt os fri – og styrk inspirationen.

Andre kommunale stemmer talte derimod for flere statslige rammer og værktøjer og sågar "mere pisk – for når man opererer som kommune, er der ikke ret meget andet end gulerod at sætte i spil," som en borgmester formulerede det. En klimachef for en kommune sendte derfor en opfordring til regering og Folketing: Giv os skal-opgaver. Ellers kan det blive for udfordrende for kommunalpolitikere at holde fast i ambitioner, når utilfredse borgergrupper møder op for at takke ja til grøn omstilling og nej til at det skal ske i deres nærområdet. Vi mangler rammer og værktøjer, blev der sagt.

2. Fokus på at understøtte det operationelle niveau

For vi skal bare komme i gang. Det var en indstilling, mange delte på årets klimafolkemøde.

Men erkendelsen af, at det kan være sværere at få sat skub i det operationelle niveau end som så, vakte genklang. Mange ambitioner, intentioner, planer og opråb blev delt fra de forskellige scener, men intentionen om at handle blev ofte også suppleret af ærlige udmeldinger om "hvordan gør vi det i praksis?" – og heraf fulgte beskrivelser af både, hvordan man oplever utilstrækkelig viden (fx om genbrug og genanvendelse, biodiversitet, klimaberegning og bæredygtighedsplanlægning), og hvordan man får de gode ideer og intentioner til at blive mulige med den lovgivning, lokalplaner og formålsparagraffer, man fx som kommuner opererer under.

Et område som særligt blev præsenteret og debatteret som ét med stort potentiale for konkret klimahandling – og hvor man aktuelt forsøger at tænke grøn innovation ind – er indkøbsområdet og den offentlige indkøbsmuskel. Der var inspirerende eksempler på, hvordan man lykkes med at ændre i udbud og indkøb på områder som bæredygtigt byggeri eller i genanvendelse af tekstil.

Men også i forhold til denne praksis var der en bred erkendelse af, at indkøbssystemerne skal geares og indkøbernes viden og kompetencer styrkes, hvis offentligt indkøb skal spille en central rolle. Der blev blandt andet efterspurgt udbudsregler, der er mere åbne, hvor de eksisterende kan opleves at begrænse dialogen mellem kommune og leverandør.

Der blev også delt bekymringer hos de offentlige aktører om, hvordan man får det private til at udvikle løsninger på områder, hvor man ikke ved om der kan sikres køb. Hvordan kommer vi i gang med at være operationelle, når der er så meget uvist? Men sådan er det jo netop med klimadagsordenen, og som en borgmester sagde: "Vi er nødt til at løfte blikket og få perspektiv ind, vi kan ikke bare kigge på bundlinjer". ►

3. Ingen grøn omstilling uden ændret adfærd

Klimafolkemødets mange boder gav gode anvisninger til en mere grøn adfærd, hvad enten det var i form af recyclede produkter, grøn andelskasse eller DjøfereForFuture – for blot at nævne nogle.

For Klimafolkemødets deltagere syntes ændret adfærd at være en hjørnesten i den grønne omstilling – og for de fleste formentlig med et tillæg om, at 'det godt må koste noget'.

Samtidig vidnede debatterne i teltene om, at der var lyst til at vende en ændret adfærd til noget positivt. Så da en virksomhedsejer, der sælger cirkulære produkter, fra en af telt-scenerne talte om, at vi skal hjælpe hinanden med at styrke vores fælles forestillingskraft om det gode liv, blev det vel modtaget blandt tilhørerne.

For de klimaansvarlige chefer og programledere, der er med i KL's klimapolitiske netværk, stod adfærd også højt på dagsordenen, da de under en (KL-)session præsenterede nogle af nøglepunkterne i deres daglige ledelse af klimaindsatsen. Flere pegede her på at gøre sig umage med at lave design og processer, der sikrer at såvel medarbejdere i hele kommunen som borgere og private virksomheder kan se en positiv mening og tage del i en omstilling.

Der kræves opmærksomhed på såvel formidling og oversættelse, så de mange nødvendige aktører kan se sig som væsentlige dels i udforskningen af udfordringer og i udviklingen af de konkrete – innovative – løsninger. Dette gælder ikke mindst for at øge det folkelige engagement og skabe handlemuligheder for mennesker.

4. Hiv jeres kollegaer med næste gang – også dem, der ikke har klima som kerneopgave

Og til sidst en anbefaling: Klimafolkemødet skal være en national begivenhed, der skaber løsninger på klimaudfordringen – og hvor borgere, beslutningstagere, virksomheder og organisationer inspireres til handling. Især NGO'ernes tilstedeværelse var et klart signal om at klimadagsordenen giver mening for mennesker, uanset om de er på arbejde eller ej, derfor er den folkelige prioritering vigtig at have for øje.

Og vi er rigtig godt på vej. For Klimafolkemødets deltagere var der, fordi de vil være med til at sætte klimaet på dagsordenen, fordi de vil handle, og fordi de vil lære af hinanden.

Blandt de offentlige deltagere var flest regionale og i særdeleshed kommunale ledere og medarbejdere, der har grøn omstilling på deres arbejdsbord. De delte en opmærksomhed på, at hvis vi for alvor skal rykke og skabe nye løsninger, har vi brug for gå på tværs – og måske endda gentænke systemerne, så vi kan mødes både offentlige aktører, private virksomheder, organisationer, foreninger og fonde i nye konstellationer, der arbejder sammen for at imødegå klimaudfordringerne.

Samtidig var der også fokus på, at det interne træk – fx i kommunerne – skal løftes af alle og tænkes ind i alle opgaveløsninger. En borgmester siger det sådan: "Der er et behov for, at man fx kigger på de bredere kommuneplaner og sikrer, at der kommer fokus på, hvordan man også får arbejdet med det på tværs af kommunens faggrupper".

Og her kommer vi til anbefalingen. For grøn dagsorden ikke kun er for klima- og naturmedarbejdere. Og vi tror, at Klimafolkemødet kan skabe møder mellem medarbejdere, der arbejder med forskellige dele af den offentlige sektors opgaveløsning, det private erhvervsliv og i særdeleshed folket.

Vi ses til Det nationale klimafolkemøde 1.-3. september 2022!

FAKTA:

Kontakt: Christa Boisen, chef for klimafolkemødet

M: christa.boisen@middelfart.dk . **T:** 2437 9944

For mere information: madensfolkemoede.dk

Klimatorium er Danmarks internationale Klimacenter.

Klimatorium arbejder ud fra Quadruple Helix modellen, hvor det private, det offentlige, forsknings- og uddannelsesorganisationer samt borgere inddrages, når der tænkes i løsninger på de mange klimaudfordringer, vi står overfor.

Klimatorium er et virtuelt som fysisk mødested. Med sine smukke arkitektoniske rammer beliggende på havnefronten i Lemvig på den danske vestkyst, er Klimatorium placeret et sted, hvor klimaforandringerne mærkes særligt stærkt i form af kraftigere storme og risiko for oversvømmelser.

LESS STAB
ELSE,
HANDLING
RESULTATER!

TIATIVER
A& SÆT
ERTIL!

ILD
ION NORDJYLLAND

TANK ØKONOMI
REGN
SYSTEM-
NESTER
ÅLPÅ
RIVING'
EM FOR BNP

KLIMA-
FOLKEMØDET
REGION SYDDANMARK

- FRA VIDEN TIL KONKRET HANDLING!
- FRA STRATEGI TIL OPERATIONELT NIVEAU!
- MED POLITISK VEJLEDNING & SPEEDEREN I BUND!

HER ER STAFETTEN!
SAMSKABELSE
& KLIMAHANDLING
NU!!!

CHRISTIANSBORG

KLIMATILPASNING
PÅ TVÆRS
REGION Hovedstaden

VAND KENDER
IKKE GRÆNSER
HELLER IKKE
KOMMUNE GRÆNSER
→ NYE FINANSIE-
RINGSMODELLER
→ LET LOVGIVNINGS-
RAMMEN

VI ER ALLE
I SAMME
BÅD...

MADENS
FOLKEMØDE
REGION SJÆLLAND

GRUNDLÆGGENDE
ÆNDRING AF
VERDENS
FØDEVARE-
SYSTEMER!

DET OFFENT-
LIGE BØR GÅ
FORAN! SMÅ
ÆNDRINGER
RYKKER
MEGET!

SAMTALE

3

VELKOMMEN TIL MADENS FOLKEMØDE 2021

Programmet på Madens Folkemøde 2021 indeholdt mere end 150 aktiviteter lige fra debatter, til skuekøkkener, workshops, aktiviteter for børn og unge, middage, et fødevaremarked med videre.

Se programmet **her**

MADENS FOLKEMØDE

PROGRAM

Nedenfor er omtalt udvalgte aktiviteter i programmet med fokus på klima. Der var alt fra makropolitiske debatter om fødevaresystemets rolle i forhold til håndteringen af klimakrisen over mere jordnære debatter om emballager og forskellige råvarers rolle i en klimavenlig kost til workshops med konkrete teknikker og råd til en mere grøn og bæredygtig hverdag hjemme i køkkenerne.

1. Kan økologien redde verden? Arrangeret af Landbrug & Fødevarer
2. Bønner og bælgrugter – dansk madkulturs nye, gamle superfood? Arrangeret af Madkulturen
3. Nordisk kost er sund og bæredygtig. Hvordan får vi nordisk kost ind i danskernes hverdag? Arrangeret af Vidensråd for Forebyggelse
4. Den Store Klimadebat. Arrangeret af Madens Folkemøde
5. Grønne Emballager: Tom indpakning eller vejen til cirkulær økonomi? Arrangeret af Raw Relations og Aalborg Universitet
6. Restauratører! Find miljø- og klimagevinsten i jeres madaffald. Arrangeret af Danmarks Restauranter og Cafés og Global Compact Network Denmark
7. Samtalesalon: Hvordan bliver Danmark til en plante-supermagt? Arrangeret af Plantepartnerskabet
8. Giv dine grøntsager mere umami. Arrangeret af Smag for Livet
9. Grønne onsdage i hospitalskøkkenerne. Arrangeret af Region Hovedstaden og Nordsjællands Hospital
10. Der skal mere end kostråd til for at få klimavenlige madvaner. Arrangeret af Concito
11. Det Økologiske Bønnemøde. Arrangeret af Food Organisation of Denmark
12. Sæt smag på dit grønne køkken. Arrangeret af Hotel Frederiksminde

13. Fremtidens bæredygtige kødforbrug - har slagteren en plads ved bordet? Arrangeret af Folkets Madhus og Danske Slagtermestre
14. Klimavenlige påstande om maden: Greenwashing eller vejen frem? Arrangeret af Forbrugerrådet TÆNK
15. Madspild – fra ord til handling. Arrangeret af De Samvirkende Købmænd
16. Bælgrugternes magiske evner. Arrangeret af Økologisk Landsforening
17. Nye smagsoplevelser på den grønne tallerken: Umami, konsistens og italesættelse. Arrangeret af Dansk Vegetarisk Forening
18. Vejen til fremtidens bæredygtige fødevaresystemer. Arrangeret af TagTomat
19. Hvad kommer først: Smag, klima eller ernæring? Arrangeret af Smag for Livet
20. Vejen til bælgrugter i hverdagen. Arrangeret af Meyers

ANBEFALINGER

Med ca. 20 aktiviteter med fokus på klima og med op mod 80 personer involveret på scenerne i disse indslag, er det klart, at det var et væld af modsatrettede interesser og forskellige holdninger fra hele det fødevarepolitiske landskab, der mødtes på Madens Folkemøde og diskuterede fødevaresystemets rolle i forhold til klimaudfordringerne.

Trods forskellige holdninger og uenigheder, var det hævet over enhver tvivl, at vi står overfor et krav om grundlæggende forandringer af verdens fødevaresystemer og madkultur. Vi står med nogle udfordringer, som vi er nødt til at tage alvorligt, hvis vi skal vedblive med at være en fremsynet fødevarenation.

EN STØRRE OG FÆLLES SAMTALE OM MAD

Først og fremmest skal vi erkende, at spørgsmålene er mange, og de kan ikke altid løses ved, at man bare fokuserer på ét område og forsøger at løse det problem, som man ser der. Det var en holdning og forståelse, som gik på tværs af alle indslag og hele det fødevarepolitiske landskab.

Vores fødevaresystem er komplekst, og det kan kun fungere optimalt og udvikle sig, hvis alle, der er en del af det – beslutningstagere, interessegrupper, industrien, landbruget, fiskeriet, uddannelsesinstitutionerne, kokkene og ikke mindst alle danskerne – indgår i en større og samlet samtale om vores mad.

Når vi samler alle, der på den ene eller anden måde har et engagement i vores mad, kan vi se udfordringer og muligheder ud fra mange forskellige perspektiver og i bedste fald skabe nye relationer, samarbejder og løsninger, som skubber Danmark endnu længere frem som en af de mest fremsynede og innovative fødevarenationer i verden.

Så vi skal tale med hinanden om vores mad. Kun sådan kan den blive en vej til nytænkning, forandring og vækst.

STORKØKKENERNE SPILLER EN AFGØRENDE ROLLE I FORHOLD TIL AT FÅ MERE KLIMAVENTLIG MAD PÅ TALLERKENEN

Der var et tilbagevendende fokus på, at storkøkkenerne – uanset om det er restauranter, kantiner eller hospitalskøkkener – spiller en afgørende rolle i forhold til at få mere klimavenlig mad på tallerkenene og til en mere optimal udnyttelse af klodens ressourcer.

Alene i de offentlige storkøkkener produceres der dagligt mere end 800.000 måltider. Dertil kommer kantiner, frokostordninger, restauranter med videre. Det vil sige, at det vil have en markant effekt hvis, de begynder at servere flere grønne måltider, men derudover vil det også medføre en afsmittende virkning, da det både kan være med til at vænne forbrugere til en mere grøn kost samt medvirke som inspiration til, hvordan man får flere planter og mindre kød på tallerkenen.

Vi havde blandt andet en samtale, der fokuserede på, hvordan man helt konkret på Nordsjællands Hospital har indført en ugentlig plantedag.

Her kunne køkkenchef, Helle Steen Petersen berette, at der ikke været nævneværdig modstand imod at Nordsjællands Hospital udelukkende serverer et måltid af planter hver onsdag, dvs. der kan ikke tilvælges kød. Dette gælder både måltider til personale og patienter. Køkkenchefen tillægger succesen:

1. at køkkenet gør sig umage med at kommunikere og forklare, hvad de gør
2. at de tager rejsen i små bidder, hvor de har startet med én ugentlig dag, men at der med tiden nok kommer flere plantedage
3. Køkkenet har uddannet sig og gør sig umage for at få maden til at smage rigtig godt.
4. Medarbejderne har været motiverede for at deltage i udviklingen af nye opskrifter, fordi de har været med og alle har deltaget og alle har haft tid til at fordybe sig og bidrage med afprøvninger og ideer

Regionsrådspolitiker Kim Rockhill (S) påpegede i den forbindelse, at der en vigtig politisk rolle i forhold til at sætte rammerne, og så lade de madprofessionelle selv løse opgaven:

- Det er vigtigt at regionerne har visioner og politikker for maden i regionens køkkener på klimaområdet
- Det er vigtigt at regionerne har visioner og politikker for, hvordan indkøbet til regionens køkkener er organiseret således at det støtter en lokal bæredygtig udvikling i landbruget ►

- Det er vigtigt at alle madprofessionelle får mulighed for at træne færdigheder udi at lave mad med mange planter/bælgfrugter

Nordsjællands Hospital har udgivet en kogebog med deres grønne opskrifter, som alle er velkomne til at lade sig inspirere af; <https://www.nordsjaellandshospital.dk/presse-og-nyt/pressemeddelelser-og-nyheder/Sider/Hospitalet-udgiver-klimavenlige-opskrifter.aspx>

REDUCER AFFALD OG MINIMER RESSOURCEFORBRUG

Udover at fokusere på maden på tallerkenen, spiller stor-køkkener også en vigtig rolle i forhold til bedre udnyttelse af ressourcer og reduktion af affald. Det fokuserede Danmarks Restauranter og Caféer og Global Compact Network Denmark på i deres indslag, hvor de guidede særligt restauranter til at finde miljø- og klimagevinsten i deres affald.

DERES ANBEFALINGER LØD:

- Skab et overblik over dit affald. Affald er både det, som bliver smidt ud i restauranten, men kan fx også være emballage til take away. Fx estimeres det, at vi i Danmark hvert år forbruger omkring 130 millioner engangskopper alene til kaffe, hvoraf 390.000 ender som forurening i naturen
- Madaffald findes flere steder, og man kan blive overrasket. Feks er der madaffald i kantinen, i produktionskøkkenet, ved opvasken, i tekøkkenerne og ved kaffemaskinerne. Det kan også være en fordel at registrere madaffaldet i en uges tid, for at se hvor meget I akkumulerer og hvor i arbejds-gangen det organiske affald opstår. Dernæst kan man undersøge, hvilke leverandører, der lever op til ens behov og købe mere målrettet ind.

DERUDOVER BØR MAN ALTID FØLGE NEDENSTÅENDE RÆKKEFØLGE, NÅR MAN ØNSKER AT MINDSKE KLIMAPÅVIRKNINGEN AF ENS AFFALD:

1. Sørg først og fremmest for at reducere affald mest muligt.
2. Arbejd dernæst for genbrug. Det allerbedste for miljøet og klimaet er genbrug; dvs. når noget bliver brugt igen og igen til samme formål. Fx mælkekasser, take-away emballage, sæbedispensere osv.
3. Hvis ikke du kan genbruge, sørg for genanvendelse. Dvs. sortér dit affald i den rigtige fraktion, så det kan genanvendes til noget andet. Plast bliver fx til bæreposer og havemøbler
4. Almen nyttiggørelse betyder forbrænding. Det er ikke godt for hverken miljø eller klima, at vi brænder vores ressourcer, når de kan genanvendes eller genbruges. Så dette trin skal vi helst have elimineret – og hellere sikre at alt kan genbruges eller genanvendes.
5. Det allerværste er bortskaffelse – dvs. deponi. Det er et hul i jorden man dækker til.

Særlig tak, eller afrundende kommentar: Madens Folkemøde afholdes for tredje gang den 3. - 4. juni 2022 i smukke omgivelser på Engestofte Gods på Lolland – vi ses!

FAKTA:

Kontakt: Sigrid Gjessing, Folkemødechef

M: sigrid@thefoodproject.dk . **T:** 2858 4319

For mere information: madensfolkemoede.dk

4

VELKOMMEN TIL KLIMATILPASNINGER PÅ TVÆRS 2021

Projektet 'Klimatilpasning på Tværs' blev sat i gang af Regionhovedstaden 1. januar 2020 og strækker sig til 30. juni 2022.

PROGRAM

Projektets partnere omfatter 16 kommuner i Region Hovedstaden, hvoraf Gribskov Kommune repræsenterer 'Nordkystens Fremtid' og Rudersdal kommune repræsenterer Novafos' ejerkommuner. Udover kommuner er forsyningsselskabet Novafos, Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet og Forskning & Pension partnere på projektet. Projektet er bygget op om case-områderne 'Værebros Å' og 'den sydlige Øresundskyst', som Egedal og Brøndby Kommune hhv. varetager sekretariatsfunktionen for.

PROGRAM

"Klimatilpasning på Tværs" har gennem en toårig periode produceret ny viden, som er delt mellem kommuner, forsyningsselskaber og andre nøgleaktører gennem workshops, politiske konferencer og morgenmøder. Fra begyndelsen har projektet samarbejdet med forskere inden for klimatilpasning, kommunal forvaltning og finansiering.

Se programmet **her**

**Klimatilpasning
på tværs**

NEDSLAG I PROJEKTPERIODEN FOR "KLIMATILPASNING PÅ TVÆRS":

- **17. JANUAR 2020** - Kick-off, projektopstart
- **TEMA-WORKSHOPS FOR PARTNERSKABSKREDSEN:**
 - 18. august 2020** - Klimatilpasning og bidragsmodeller
 - 11. februar 2021** - Hvis ingen vil betale for klimatilpasning, hvem skal så?
 - 19. august 2021** - Fra Kick-off til indspark.
- **April – maj 2021** - 'Klimatilpasning før weekenden'. På en serie af morgenmøder diskuterede forskere og kollegaer på tværs af kommuner, daglige problemstillinger og udfordringer med klimatilpasning:
 - 9. april 2021** - Bidragsfordeling (kyst)
 - 16. april 2021** - Bidragsfordeling (vandopland)
 - 23. april 2021** - Finansiering (vandopland og kyst)
 - 29. april 2021** - Interessentinddragelse og samarbejde på tværs (vandopland)
 - 7. maj 2021** - Interessentinddragelse og samarbejde på tværs (kyst)
 - 12. maj 2021** - Tættere på klimatilpasningens samlede effekter
- **14. oktober 2021** - politisk dialogseminar i Brøndby for regionale og kommunale politikere
- **15. marts 2022** - Afsluttende politikerkonference på Christiansborg
- **1. april 2022** - Kick-on. Projektafslutning

ANBEFALINGER

Klimatilpasning kræver et helhedsorienteret og bæredygtigt samarbejde på tværs af kommunegrænser, når vi skal håndtere ekstrem nedbør og havvandsstigning. De fleste borgere og politikere er enige om, at vi skal klimatilpasse, og en ny undersøgelse fra Epinion viser, at 70% af danskerne er bekymrede for lokale konsekvenser af klimaforandringer (find rapporten på Region Hovedstadens hjemmeside). Men mange udfordringer spænder ben for klimatilpasningsprojekter.

"Klimatilpasning på Tværs" er bygget op om to case-områder; det samlede vandopland til Værebros Å og den sydlige Øresundskyst, hvis grænser i begge tilfælde går på tværs af flere kommuner. I begge cases er det særligt fire temaer, der udfordrer kommunerne i forbindelse med klimatilpasning:

BIDRAGSMODELLER

Bidragsmodeller handler om at fastslå, hvem der skal betale for et givent klimatilpasningsprojekt. Hvem er det, der skal bidrage økonomisk? Hvem skal regningen sendes til? Hvor meget skal den enkelte lodsejer (her forstået som borger, ejer af infrastruktur osv.) betale? Der vil særligt være fokus på større tværgående klimatilpasningsprojekter (f.eks. sammenhængende kystbeskyttelsesprojekter eller vandoplandsbaserede løsninger).

FINANSIERINGSMODELLER

Finansieringsmodeller handler om at undersøge, om der kan være alternative finansieringsmuligheder, som kan bringes i spil i klimatilpasningsløsninger. Det kan f.eks. være muligheden for at pensionskasser kan være med til at finansiere klimatilpasningsløsninger eller udfolde indholdet af en kyst- og klimafond.

SAMARBEJDE PÅ TVÆRS

Samarbejde på tværs handler dels om tværkommunalt samarbejde i case-områderne, men også om samarbejde mellem rækken af interessenter i store klimatilpasningsprojekter, som går på tværs af flere geografiske, administrative og fag-specifikke grænser og som strækker sig over flere år.

INTERESSENTINDDRAGELSE

Interessentinddragelse handler om at få flere end borgerne i tale. Hvordan inddrages ejere af store infrastrukturs projekter, naturområder osv.? Hvordan inddrager vi "dem vi aldrig hører fra"? Hvordan skaber vi gode inddragelsesprocesser på tværs af kommunegrænser?

Case-områderne

Før vi præsenterer vores anbefalinger, vil vi introducere de to cases, som udgør rammen for projektets erfaringer og viden.

Værebros Å – Egedal Kommune oversvømmes af vand fra syv andre kommuner

Det samlede opland til Værebros Å strækker sig over otte kommuner, men udfordringer med vandføringen i åen, betyder store oversvømmelser af arealer i Egedal Kommune og Roskilde Kommune. Tiltagende byudvikling og befæstning af arealer øger presset på vandløb som naturlige afledere af regn- og grundvand, fordi pladsen til vandet reduceres. Lægger vi forandringerne i klimaet oveni står det klart, at enorme mængder regnvand vil stå og banke på døren – i dette tilfælde på Egedal Kommunes dør.

Den sydlige Øresundskyst – uden samarbejde sender vi problemet i hovedet på nabokommunen

Det sydlige Øresund er særligt udsat for stormflod og havvandsstigninger og risikoområdet krydser 10 kommuner i sin fulde udstrækning fra Dragør til Køge. Stormfloder vil medføre tab på den fælles transportinfrastruktur, som metro, lufthavn og motorveje. Alle kommunerne har behov for at tilpasse sig truslen fra fremtidens stormfloder og det generelt stigende havvand, men de har forskellige budgetter, km. kystlinje, størrelse af kystnære værdier og dermed interesser. Hvis kommunerne skal klimatilpasse uafhængigt af hinanden, bliver regningen dyrere og risikerer at sende problemet ned ad kysten til nabokommunen. ►

ANBEFALINGER

Anbefalingerne fra "Klimatilpasning på Tværs" er bygget op om hver af de fire temaer. For hvad stiller vi op, når vand ikke respekterer kommunegrænser?

1. Klimatilpasning bør betragtes som en samfundskritiks opgave. Staten skal være med til at finansiere klimatilpasning, der vedrører samfundet, herunder sikring af kritisk infrastruktur og kystsikring, da kysten tilhører alle.

Klimatilpasning er dyrt, og der er behov for at få nye finansieringsmodeller i spil. Her kan staten med fordel spille en mere aktiv rolle. Det gælder særligt i forhold til at sikre kritisk infrastruktur, men også store klimatilpasningsprojekter langs kysten.

2. Regionerne skal rammesætte et bæredygtigt og formaliseret samarbejde på tværs af kommunerne. Vandoplande og kyststrækninger krydser kommunegrænser, og ansvaret for håndteringen af vand i landskabet og kyster må som følge heraf også ske på tværs.

I oplandet omkring Værebros Å har man længe vidst, at der er behov for et formaliseret samarbejde på tværs af kommuner, så vel som rækken af interessenter i store klimatilpasningsprojekter. De store klimatilpasningsprojekter som vores to cases er eksempler på, går nemlig ikke bare på tværs af flere geografiske områder, men også administrative og fagspecifikke grænser. Tillige kan projekterne strække sig over flere år. Trods denne erkendelse er det ikke lykkedes – reglerne om finansiering, bidrag og interesser er for komplekse, og administrative grænser, gør det i visse tilfælde umuligt at bruge penge på tværs af kommu-

negrænser. Regionerne deler borgere med kommunerne, og er derfor bedst stillede mht. at facilitere et samarbejde, der tager højde for tværgående interesser.

3. Staten, regioner og kommuner skal i samarbejde formulere ensartede og klare rammer for, hvordan bidrag bliver vurderet og fordelt både til forbyggende indsatser og efter oversvømmelseshændelser. Det gør spørgsmålet om bidragsydere mindre ressourcetungt for kommunerne.

I store tværgående klimatilpasningsprojekter, er der behov for en klar bidragsfordeling. Uklarhed over økonomi gør at projekter ikke kommer i gang eller trækker ud. De lovgivningsmæssige rammer bør genbesøges, så arbejdet med klimatilpasning bliver mindre ressourcekrævende for aktørerne.

4. Regionerne skal facilitere vidensdeling om 'best practice' og derved klæde kommunerne på til at realisere den påkrævede interessentinddragelse, for at sikre opbakning fra borgerne. Herunder er det nødvendigt med vedkommende og reel inddragelse.

Klimatilpasning foregår i mange tilfælde på fælles arealer f.eks. naturområder og kyststrækninger. Der kan også være behov for at opkøbe jord til regnvandsbassiner. Derfor er interessentinddragelse nødvendigt og vigtigt. Det er ikke kun borgerne der skal involveres, men også ejere af store infrastrukturs projekter, naturområder osv. Nogle kommuner har allerede gjort sig gode erfaringer, mens andre har lidt mindre erfaring. Det er derfor vigtigt at den viden, der er, bliver delt på tværs.

Der skal lyde en tak til kommunerne: Ballerup, Bornholm, Brøndby, Egedal, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, Ishøj, København, Roskilde og Vallensbæk. Rudersdal Kommune som repræsentant for Novafos' ejerkommuner, Gribskov Kommune som repræsentant for Nordkystens Fremtid (Halsnæs, Gribskov og Helsingør Kommune). Derudover skal også forsyningsselskabet Novafos, Københavns Universitet, Aarhus Universitet, miljøstyrelsen, kystdirektoratet, og Forsikring & Pension have tak for at medvirke i partnerskabskredsen. Desuden vil vi takke de medvirkende forskere: Helle Tegner Anker (KU), Ole Fryd (KU), Toke Emil Panduro (AAU/KU) og Peter Stubkjær Andersen (KU), Henrik Vejre (KU).

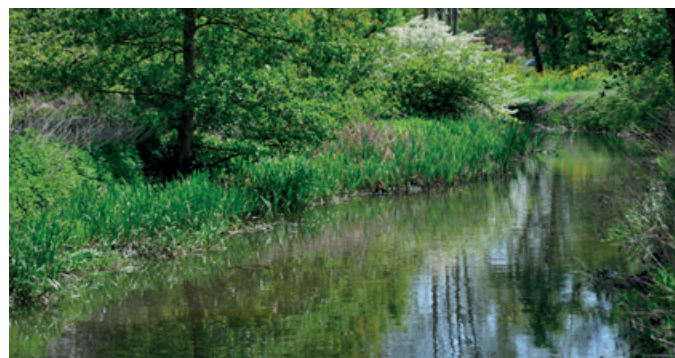
Og tak til Klimatorium – Vi ses til Klimamøde 2022!

FAKTA:

Kristine Vik Kleffel

M: Kristine.vik.kleffel@regionh.dk . T: 5144 5244

For mere information: regionh.dk

5

VELKOMMEN TIL KLIMA REBILD 2021

Programmet for Klima Rebild 2021 indeholdt mere end 20 forskellige aktiviteter fordelt over tre uger. Bag arrangementerne står bl.a. en lang række af ildsjæle, foreninger, virksomheder og kommune.

Se programmet **her**

PROGRAM

16. OKTOBER ÅBNING AF KLIMA REBILD 2021

17. OG 24. OKTOBER Naturens krydderi - Vild mad på menuen

19. OKTOBER Klimatiske tanker om lysegrønt håb v. Mickey Gjerris

20. OKTOBER Klimarenovering af Skørping Idrætscenter

21. OKTOBER Rejs med Minik Rosing tilbage til tidernes morgen

21. OKTOBER Skulpturworkshop for børn og unge

22. OKTOBER Gårdbesøg hos Line og Brian Roed

23. OKTOBER OG SØNDAG 24. OKTOBER Permakultur workshop: "Vi bygger en urtespiral"

26. OKTOBER Debatmøde om klima og arealanvendelse - plads til både landbrug og natur?

27. OKTOBER Klima/træ/urørt skov - hvor, hvor meget, hvor-når og hvorfor?

24. OKTOBER Det Store Byttemarked

27. OKTOBER Bæredygtighed i små eller mellemstore virksomheder!

30. OKTOBER Klimamarch - en gåtur for klimaet

30. OKTOBER Klimavenlig mad

31. OKTOBER Halmhus og tiny houses

31. OKTOBER Byg fuglehuse i naturmaterialer

2. NOVEMBER Grønt topmøde

3. NOVEMBER Det mindste græs - foredrag om danske Naturdigte

5. NOVEMBER Fokus på dine madvaner og CO₂-regnskabet

5. NOVEMBER Besøg De Grønne Hvidevarer

6. NOVEMBER Åbent hus på Støvring Kraftvarmeværk

ANBEFALINGER

I Klima Rebuilds leveår er indholdet i klimaugerne blevet skabt af en stadigt voksende gruppe af interesserede ildsjæle, skoler, virksomheder og foreninger samt Det Grønne Råd. I løbet af året mødes aktørgruppen og planlægger årets aktiviteter i Klima Rebuild. Rammerne for aktiviteterne er frie, og der er ikke andre end aktørerne, som bestemmer hvad der skal på programmet i Klima Rebuild.

I Klima Rebuilds leveår er indholdet i klimaugerne blevet skabt af en stadigt voksende gruppe af interesserede ildsjæle, skoler, virksomheder og foreninger samt Det Grønne Råd. I løbet af året mødes aktørgruppen og planlægger årets aktiviteter i Klima Rebuild. Rammerne for aktiviteterne er frie, og der er ikke andre end aktørerne, som bestemmer hvad der skal på programmet i Klima Rebuild.

- **BUDSKAB:** Den borgerdrevne klimaomstilling er en vigtig brik i det fælles mål om at bremse klimaforandringerne. Når borgerne er med ombord i arbejdet med klimaproblematikken undgår man modstand, men sikrer en bred og folkelig forankring.

Her er nogle konkrete erfaringerne fra Klima Rebuild:

EFFEKTEN AF KLIMA REBUILD ER LANGSIGTET OG MANGFOLDIG

Der kan identificeres en række effekter af Klima Rebuild, der ikke nødvendigvis kan måles på den samlede CO₂-udledning. Når vi evaluerer på effekten af Klima Rebuild, kan vi se afledte effekter både på den politiske dagsorden generelt, men også på konkrete strategier og politikker i kommunen. Effekten på kommunens erhvervsliv og borgere er mere langsigtet i form af en mentalitetsændring og en relevant netværksdannelse. En vigtig effekt af Klima Rebuild for både virksomheder og befolkning er, at Klima Rebuild giver viden, handlemuligheder og empowerment.

DET VI OGSÅ KAN SE ER, AT MANGFOLDIGHEDEN ER VIGTIG FOR EFFEKT OG MOTIVATION I DEN BORGERDREVNE KLIMAOMSTILLING.

Mangfoldigheden er afgørende for projektets opbakning og effekt, fordi vi ikke på forhånd kender vejen til klimaneutralitet, men også fordi det er kendetegnende for arrangørernes motivation, at den udspringer af mange forskellige handlinger. Det vedbliver derfor at være et relevant hensyn at ►

værne om mangfoldigheden i borgerdrevet klimaomstilling og "Lad tusind blomster blomstre" samt bibeholde det helhedsorienterede blik på klima, der rækker ud over CO₂-udledning.

I forbindelse med den borgerdrevne klimaomstilling anbefaler Klima Rebild:

- Skab forpligtende fællesskaber. Her bliver klimahandling sjovt og så skal ord nok blive til handling.
- Slip borgerne løs. Dette kræver, at der gives frihed til eksperimenter og mangfoldige bud på klimainitiativer.
- Skab plads til at lokale klimainitiativer kan vokse nedefra. Dette kræver, at der afsættes ressourcer til at understøtte og hjælpe i gang.
- Gør klima konkret og håndgribeligt. Selvom konkrete initiativer ikke nødvendigvis har den største klimaeffekt, så kan disse være med til at gøre det håndgribeligt og tilgængeligt.
- Få børn og unge med. Sørg for at skabe rammerne for at der er plads til klimainitiativer i kommunale institutioner, som skoler og børnehaver, så børn og unge får værktøjer til klimahandling, det er deres fremtid det handler om.

En særlig tak til alle der er med til at lave og understøtte Klima Rebild - uden jer, intet Klima Rebild!

Vi ses til Klima Rebild 2022 i uge 17 - 18 - 19.

FAKTA:

Kontakt: Mette Kann-Christiansen

M: klima@rebild.dk . T: 9988 7666

For mere information: klimarebild.dk

BØRNEENES KLIMAMØDE

Klimatorium afholder hvert år Børnenes Klimamøde, under fanen Det Nationale klimatopmøde. I 2021 deltog over 5000 børn enten fysisk eller virtuelt! Børn er ikke så begrænset som mange voksne, og ser de gode muligheder i en omstilling som allerede er i fuld gang. Det er her vi bliver klemte ud af et mindset om hvad der kan lade sig gøre, og hvad der ikke kan. Denne generation kommer til at leve og arbejde med den forskning som vi ser ind i i dag.

Vært Sofie Østergaard og klimaformidler Nina Bendixen førte i 2021 fanen gennem dagen, og havde dialogen med eleverne om klima og grøn omstilling.

Børnene har i månederne op til Klimamødet sammen med deres lærere, deltaget i et undervisningsforløb om klima og innovation. Som en del af forløbet skabte skoleelever over hele landet deres egne bud på klimaløsninger, som blev præsenteret på Børnenes Klimamøde i august.

Carla, Nanna, Alfred og Niclas fra 5.t på Kornmarksskolen i Hillerødløb løb med hovedprisen, da de bedste ideer ved Børnenes Klimamøde 2021 blev kåret.

Elevernes idé og prototype var et system til genopladning af husholdningsbatterier med solceller, så vi fremover helt kan undgå engangsbatterier.

Vinder-ideen, som fik stor ros af dommerpanelet som var overvældet over alle de gode forslag børnene fremviste, og alle ideer blev hyldet!

Med prisen for årets allerbedste idé, fulgte også æren af at formulere en samlet anbefaling til Klimastafetten på vegne af de mange elever, der var samlet på årets udgave af Børnenes Klimamøde.

Budskabet er klart: Vi mennesker skal ændre adfærd.

"Vi bruger alt for mange ting, som vi bare smider væk bagefter. Det ville være bedre med mindre spild af ressourcerne, og meget mere genbrug, og at vi passer mere på alt det, vi har. Vi burde især blive bedre til at genbruge: Batterier, plastik og tøj. Det ville være godt, hvis plastikposer blev helt afskaffet i butikkerne, så man kun kunne bruge net af stof. Og så burde alle tøjbutikker have et lille hjørne med genbrugstøj."

Opsummering af anbefalinger fra
5.t. Kornmarksskolen i Hillerød.

Skal du
med?

Sammen skaber vi
**BØRNEENES
KLIMAMØDE
2021!**

KOM MED TIL EN FESTLIG KLIMADAG MED FOKUS PÅ LØSNINGER!

Hvorfor sker klimaforandringerne? Hvad kan vi gøre ved dem? Og hvordan kan vi bruge nye løsninger til at få Jorden tilbage i balance? Det er temaerne, når Klimatorium den 19. august fra kl. 8.30-12.30 lægger digitalt hus til årets store klimamøde for skoleklasser på mellemtrinnet.

Du og dine elever er inviteret med – direkte fra klasseværelset.

+ PRISUDDDELING!
Vi uddeler priser til de allerbedste klimaløsninger i kategorierne:

- Den kreative løsning
- Den teknologiske løsning
- Den gentænkte løsning
- Bedste byggeri
- Hovedprisen 2022

**BLIV INSPIRERET AF ANDRE
ELEVERS GODE IDEER!**
Elever i hele landet har i foråret arbejdet med Klimatoriums undervisningsforløb om klima og klimaløsninger. "Fra klimamaangst til klimahandling". De har afsluttet forløbet med at indsende deres egne bud på klimaløsninger, og på Børnenes Klimamøde hylder vi alle deres gode ideer og fremhæver nogle af de mest overraskende og kreative ideer.

GODT AT VIDE:
I kan sagtens deltage i klima-festen den 19. august, uden at have forberedt jer på forhånd. Men I kan få ekstra udbytte af dagen ved at gennemføre et eller flere moduler af vores undervisningsforløb inden klimamødet. Her er temaerne klimaforandringer, klimaløsninger og innovation. Du kan finde undervisningsforløbet på klimatorium.dk.

**TILMELD DIN KLASSE SENEST DEN 5. AUGUST
PÅ KLIMATORIUM.DK**
Spørgsmål? Skriv til bkm@klimatorium.dk, så svarer vi hurtigst muligt.

KARLA skruer op for festen!
Den 12-årige rapper KARLA står bag singler som "Fan Af Mig Selv", "Floken" og "All Right". Hendes sange handler om at have det fedt med sig selv i stedet for at gå og tænke på, hvad andre synes om én, og musikken er fuld af attitude. På Børnenes Klimamøde skruer hun op for festen, så alle kommer op at stå!

Dagen byder også på:

- Den lille bevægelsesquiz
- Den store klimaquiz
- De sejeste klimaløsninger udtænkt af elever fra hele Danmark

Klimatorium
Danmarks internationale klimacentrum

Havnen 8 · DK7620 Lemvig · Mail: bkm@klimatorium.dk · www.klimatorium.dk

Det Nationale Klimatopmøde

SES VI I 2022?

- **Onsdag d. 17. august:** Det Nationale Klimatopmøde – Faglig Topkonference
- **Torsdag d. 18. august:** Det Nationale Klimatopmøde – Politisk Topkonference
- **Fredag d. 19. august:** Børnenes Klimamøde & Youth Climate Konference

Læs mere [her](#)

DAG 1

Program for dag 1

	SPOR
09.00 – 09.10	Velkomst
09.10 – 09.15	Nina & Kri
09.15 – 09.30	Kees Klon
09.30 – 10.00	Key Note
10.30 – 11.00	PAUSE
11.00 – 12.00	Session
12.00 – 13.00	FROKOST
13.00 – 14.30	Session
14.30 – 15.00	PAUSE
15.00 – 16.30	Session
16.30 – 17.00	Jorden i

Klima
Danmarks intern

AUGUST
17. – 18. 2022

Det Nationale
Klimatopmøde

KERNEFORTÆLLINGEN

I 2022 ER TEMAET: "Jorden i balance"
- Fra forbrugssamfund til regenerativt samfund - fra udfordring til mulighed

Verdens 7,8 mia. mennesker bruger årligt langt flere ressourcer end Jorden kan genskabe på et år. Global Footprint Network oplyser, at i 2021 faldt Earth Overshoot Day den 29. juli. Året forinden var det næsten en måned senere!

For at vende udviklingen skal der ske radikal forandring af vores levevis. Vi skal tænke anderledes, omlægge ressourcerforbrug, produktion, affaldshåndtering og genbrug. Vi skal vænne os til en ny virkelighed med øget fokus på klimatilpasning og begrænsede ressourcer. For at komme i balance er der brug for, at vi giver mere tilbage til Jorden end vi tager. Det er andre ord for den regenerative tilgang. Det er blevet tydeligt, at energipolitik også er sikkerhedspolitik, hvilket helt aktuelt har skabt et momentum for at accelerere den grønne omstilling i Europa.

Dette års Klimatopmøde stiller skarpt på den nødvendige omstilling, samt hvordan vi derigennem kan bidrage til at skabe en bedre jordklode. Fokus er på at vise tilgange og konkrete eksempler, som kan inspirere og vise veje – det er der brug for i Danmark og globalt!

Men kan tankerne realiseres i større sammenhænge? Vi vil udfordre de enkelte oplægsholdere til at fortælle om mulighederne for at skalere og udbrede projektideerne. Ofte er det nemlig sådan, at det er nemmere at lave nye innovative projekter end at implementere en blivende forandring, der kopieres til andre områder.

Lemvig Kommune

Klimatorium

midt
regionmidtjylland

Coast to Coast
Climate Challenge

Klimatorium
Danmarks internationale klimacentrum

Havnen 8 · DK7620 Lemvig · Mail: info@klimatorium.dk · www.klimatorium.dk

Vi ses i 2022

REGION NORDJYLLAND

midt
regionmidtjylland

Region Syddanmark

REGION
SJÆLLAND

Region
Hovedstaden

Klimatorium
Danmarks internationale klimacenter